

Høringsinnspill til endring av forskrift om tilskudd til frivillige miljøorganisasjoner og allmenntilgittige miljøstiftelser

Norsk Fyrhistorisk Forening (NFHF) er en landsdekkende, mellomstor kulturvernorganisasjon som ikke mottar noen form for offentlig driftstilskudd. Vårt formål og arbeidsområde er i samsvar med Klima- og miljødepartementets eksisterende forskrift, så vel som forslaget til ny forskriftstekst. Vi ønsker å søke om grunntilskudd og/eller tilskudd til avtalte aktiviteter i søknadsrunden for 2021.

Organisasjonslivet er dynamisk. Foreninger og stiftelser er i stadig endring, men vi har opplevd tilskuddsordningen som en stimulering av et knippe faste, forhåndsvalgte aktører. En rask sammenligning av tilskuddsmottagerne i 2010 og 2020 viser at bare to nye har kommet til: Norsk kulturarv og Norsk klimastiftelse. De øvrige har, nesten uten unntak, mottatt driftstilskudd i hele perioden, enten via denne ordningen eller en annen budsjettpost tilhørende departementet eller en underliggende etat. NFHF ønsker at den enkelte søkeres arbeid og folkelige gjennomslagskraft skal være avgjørende for om det tildeles tilskudd, i tråd med formålet i forskriftens paragraf 1. Nye søkere bør ha en reell mulighet til innpass i ordningen.

Krav til tilskuddsmottagere

Departementet ønsker å videreføre en del krav til søkeres interne organisering. For eksempel må organisasjoner (men ikke stiftelser eller paraplyorganisasjoner) ha minst 5000 medlemmer for å få grunnstøtte. Det utestenger organisasjoner som vår, som gjør et viktig kulturvernarbeid som engasjerer mange, men ikke registrerer underledds personmedlemmer. NFHF ønsker en forskrift med mer generelle krav til søker, slik som registrering i Frivillighetsregisteret og geografisk spredning av medlemsmassen. Disse to faktorene inngår i den gjeldende forskriften, men er dessverre fjernet i forslaget til den nye.

Den største endringen i forskriftsforslaget er selvsagt oppstykkingen i grunntilskudd og tilskudd til avtalte aktiviteter. I § 6 står det:

[...] Tilskudd for gjennomføring av avtalte aktiviteter er innrettet for at organisasjoner og stiftelser som utøver en avgiftspliktig næringsvirksomhet kan søke om tilskudd for å gjennomføre avtalte aktiviteter innenfor formålet og rammene for en allmenntilgittig virksomhet. [...]

Det er altså slik at å drive næringsvirksomhet ikke skal stenge døren for søkere. NFHF etterlyser den samme pragmatiske holdningen når det gjelder organisasjonsstruktur. Vi er en hybrid mellom 1) et sentralledd med lokallag og 2) en paraply for de ulike aktørene som forvalter fyrstasjoner. Blant våre medlemsfyr er det hovedsakelig foreninger og stiftelser, men også bedrifter, kommuner og museer. Søkere med en blandet medlemsmasse som vår kan i henhold til forskriftsutkastet ikke søke om grunntilskudd. Vi er hverken en typisk medlemsorganisasjon eller en sammenslutning av kun frivillige organisasjoner. Da bør vi i det minste kunne søke om tilskudd til aktiviteter, i likhet med søkere som driver næringsvirksomhet. Det ville vært i harmoni med § 9, som ganske enkelt fastslår:

Organisasjoner og stiftelser som ikke oppfyller kriteriene for grunntilskudd, kan søke om og motta tilskudd til avtalte aktiviteter for å finansiere særskilte tiltak som oppfyller formålet med tilskuddsordningen. [...]

Vi oppfatter forskriften som utydelig. Er det kun organisasjoner/stiftelser som utøver en viss grad av næringsvirksomhet som kan søke om tilskudd til aktiviteter, slik vi leser paragraf 6? Eller betyr den åpne formuleringen i paragraf 9 at aktører med kun ideell aktivitet, men som ikke tilfredsstiller alle krav i paragrafene 3-5, også kan søke om det? NFHF ønsker selvsagt det sistnevnte.

Fordelingskriterier

De årlige tildelingene til stiftelser og sammenslutninger av organisasjoner har vært basert på siste års tildeling. NFHF er glad for at det nå i stedet er foreslått flere objektive, forskriftsfestede kriterier som skal gjelde alle som søker om grunntilskudd. Kriteriene skal brukes til å fastsette «virksomhetens størrelse to siste årene». NFHF har følgende kommentarer til enkelte av de foreslåtte faktorene:

Personalkostnader, antall ansatte, antall årsverk:

Dette bør bare tillegges vekt dersom det brukes til å måle hvor effektivt organisasjonen vil utnytte driftstilskuddet, altså forholdet mellom personalkostnader og mengden aktivitet/arbeid som genereres. En stor, kostbar administrasjon er ikke synonymt med bedre oppfyllelse av tilskuddsordningens formål.

Antall dugnadstimer:

NFHF er positiv til at dugnadsinnsats benyttes for å måle aktivitet, men det forutsetter detaljerte retningslinjer for hvordan dugnadstimer skal telles. Uten et tydelig rammeverk vil ikke organisasjonenes timetall være sammenlignbare.

Pengegaver:

Dette kriteriet vil gi uttelling til organisasjoner med stort apparat for pengeinnsamling. Kriteriene bør vel heller måle virksomhetens størrelse i form av klima- og miljøarbeidet som gjøres?

NFHF er glad for at departementet arbeider med forskriftsendringen og har til hensikt å tydeliggjøre deler av tilskuddsregelverket. Kanskje resultatet kan bli økt vektlegging av formålet med tilskuddsordningen og større åpenhet for de ulike organisasjonsmodellene i frivilligheten? Vi håper at våre innspill kan være til hjelp i det videre arbeidet.

Vennlig hilsen

Elisabeth Carrera
Organisasjonsrådgiver

Om Norsk Fyrhistorisk Forening

NFHF arbeider for bevaring og ny bruk av norske fyr, hvorav hele 83 er fredet av Riksantikvaren. Vi er interesseorganisasjon for forvalterne av 90 fyr langs hele kysten og nettverk for alle som er interessert i fyr, kystkultur og kulturminnevern. Vi driver utstrakt informasjonsvirksomhet overfor allmennheten, blant annet på nettsiden fyr.no.